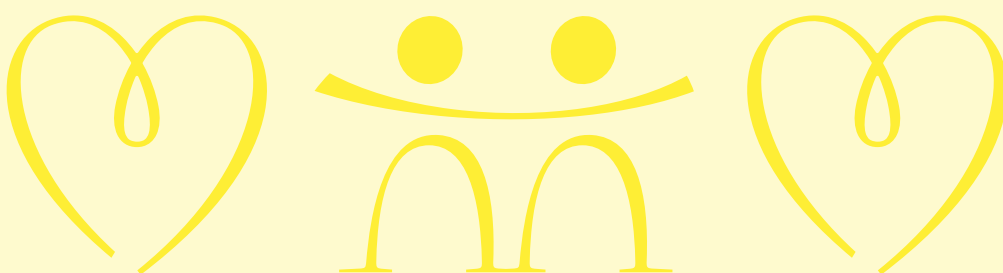
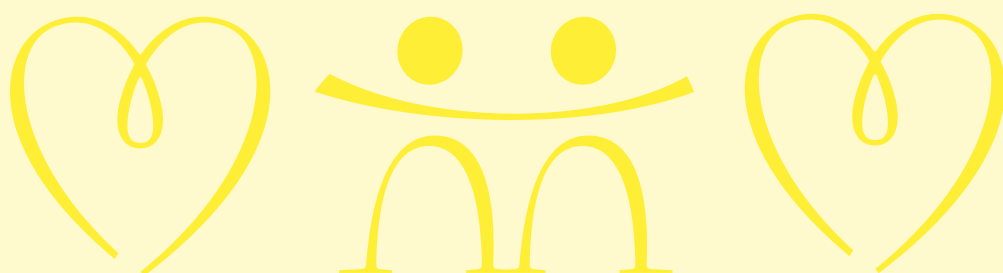

Innkomne Resolusjonsforslag

Innkomne resolusjonsforslag til KrFs landsmøte 2025

Innhold

1. Barnelinja må sidestilles med arbeidslinja	2
2. KrF vil gi aktiv livshjelp og ikke aktiv dødshjelp	3
3. KrF vil ivareta det ufødte barnets menneskeverd og rettsvern.	4
4. Ja til generell bevæpning av norsk politi	5
5. Omsorgslønn for foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne	6
6. Fornytt lederskap i en kritisk tid for global helse	7
7. En skjerpet utenriks- og forsvarspolitikkk	8
8. Norge, oppretthold minst 1% av BNI i bistand!	9
9. Omvendt voldsalarm også for mindreårige	11
10. Styrk bemanning i Sjøforsvaret	12
11. KrF ynskjer eit krafttak mot mobbing og psykisk uhelse.....	13
12. Aktiv livshjelp – et verdig alternativ til aktiv dødshjelp	14
13. Samferdsel i Nordland er en viktig del av vår forsvarsberedskap	15
14. Riktig kapasitet på flyruter er viktig, det må være kapasitet til pasientreiser.	16
15. Økt turisme, sesongarbeidere og beredskap	18
16. Førstelinjetjenesten for mottak av personer med alvorlig akutt psykisk sykdom og psykoser må styrkes.	18
17. Å løse miljøutfordringene er et verdispørsmål	19
18. Retten til sjukepengar med omsorg for sjukt barn må kunne følge barnet og ikkje foreldra.....	21
19. Nedbygging av norsk matproduksjon gir ikke bedre beredskap	23
20. Styrket rettsikkerhet for konvertitter	23
21. Seniorer viktig arbeidskraftreserve for Norge.....	25
22. Økt turisme skaper farlige trafikkforhold.....	26
23. Styrk Tollvesenet for et tryggere Norge	27
24. Økonomien må gjennom en real «Hestekur».	29
25. Religiøse minoriteter skal leve trygt i Norge!.....	30
26. Avvikling av helseforetaksmodellen for en pasientsentrert helsetjeneste	31

1. Barnelinja må sidestilles med arbeidslinja

Forslagsstiller: Akershus KrF

Å få barn skal verdsettes og belønnes på lik linje med arbeid.

Fødselsraten er synkende og alder for barnefødsler økende hos norske kvinner.

Fødselsraten er lavest og aborttallene høyest hos kvinner i aldersgruppen 20-29 år. Norge trenger flere barn og vi må stimulere til dette ved å honorere de som får barn.

Stadig færre blir gravide i Norge og fertilitetsraten går ned (1,44 barn pr fertil kvinne i 2024). For å ha et bærekraftig velferdssamfunn fremover er det viktig at fertilitetsraten kan økes. Vi vil legge til rette for at flere vil ønske å få barn. Det er også viktig å tilrettelegge for at unge kvinner som blir ufrivillig gravide, kan velge å fullføre svangerskapet

KrF vil erstatte engangsstønden og innføre rett på foreldrepenger til alle.

Minstenivå på foreldrepengene skal være på 3G. Dette beløpet vil kunne stimulere til barnefødsler i 20-årene, samt signalisere at barseltiden er verdsatt arbeid i likhet med lønnet arbeid. Pensjonspoeng for barnefødsler vil kunne stimulere til flere fødsler. Den rigide tredelingen av foreldrepermisjonstiden må erstattes av en ordning med fleksibelt uttak, tilpasset den enkelte familie, og vi må opprettholde kontantstøtten til ett-åringene.

KrF vil støtte familiene, ikke styre dem.

KrF vil:

- Erstatte engangsstønden og innføre rett på foreldrepenger til alle. Minstenivå på foreldrepenger skal være på 3G (372084kr) Alternativt øke engangsstønden til 2G (248056kr)
- La barnefødsler og barselpermisjon gi rett til pensjonspoeng
- Gi far selvstendig opptjeningsrett til foreldrepermisjon
- Øke fleksibiliteten i uttak av foreldrepermisjon

2. KrF vil gi aktiv livshjelp og ikke aktiv dødshjelp

Forslagsstiller: Akershus KrF

Hvert menneske har en ukrenkelig verdi fra unnfangelse til naturlig død, og KrF vil ivareta enkeltmenneskets rettsvern hele livet. I 2024 feiret vi at Kristenretten var 1000 år, og med denne kom det universelle menneskeverdet for alle, og de svakeste skulle beskyttes. Som samfunn har vi et ansvar for å videreføre denne kristne og humanistiske arven med ukrenkelig menneskeverd for alle i vår tid. KrF mener at det innebærer å si nei til aktiv dødshjelp (AD) og legeassistert selvmord (LS).

Ved å innføre aktiv dødshjelp, er muligheten stor for at sårbare mennesker vil oppfatte at samfunnet ikke trenger dem eller ønsker å beholde dem, og at vi ikke vil prioriterer å gi god nok lindrende behandling når de trenger det. Det kan føre til at mennesker i sårbare situasjoner, som gamle og funksjonshemmede, kan tenke at alle hadde vært bedre tjent med at de hadde vært borte.

Enkelthistorier om mennesker som lider pga. sykdom eller smerter kan brukes som argumenter for retten til å avslutte sitt liv når de selv ønsker det. Da er det et paradoks at talspersoner for mennesker med nedsatt funksjonsevne i stor grad er skeptiske til innføring av AD/LS. Helsepersonell som jobber med alvorlig syke og døende pasienter kan noen ganger bli bedt om hjelp til å dø, men opplever også at dette ønsket kan bli mindre uttalt når disse erfarer at de kan få tilstrekkelig hjelp med både smerter og angst, som f.eks. i form av lindrende sedering(søvn)

Akershus KrF vil:

- sikre at vi gir aktiv livshjelp og ikke aktiv dødshjelp til sårbare mennesker.
- at mennesker i livets siste fase skal få en verdig avslutning på livet, få god nok lindrende behandling, og at deres eksistensielle og åndelige behov skal ivaretas.
- at god, lindrende behandling skal være tilgjengelig for alle som trenger det pga sykdom eller smerter.
- øke kunnskapen om og retningslinjene for smertestilling og lindrende behandling blant helsepersonell.

3. KrF vil ivareta det ufødte barnets menneskeverd og rettsvern.

Forslagsstiller: Akershus KrF

Hvert menneske har en ukrenkelig verdi fra unnfangelse til naturlig død, og KrF vil ivareta enkeltmenneskets rettsvern hele livet.

Dagens nylig utvidete abortlov fratar barnet enhver form for rettsvern og kollektiv beskyttelse fram til uke 18, som er nesten halvgått svangerskap, og nærmer seg grensen for når vi kan redde for tidlig fødte barn, som er fra uke 22/23. Det er et vedvarende paradoks at Norge som et moderne demokrati bygget på rettsstatsprinsippene, har et flertall i befolkningen og på Stortinget som ikke tar inn over seg dette dilemmaet.

I 2024 feiret vi at Kristenretten var 1000 år, og med denne kom det universelle menneskeverdet for alle, og de svakeste skulle beskyttes. Som samfunn har vi et ansvar for å videreføre denne kristne og humanistiske arven med ukrenkelig menneskeverd for alle i vår tid. KrF mener at det også innebærer å ivareta det ufødte barnets menneskeverd og rettsvern.

Barnekonvensjonen løfter fram at barnet har behov for lovmessig beskyttelse både før og etter fødsel. På tross av dette har storsamfunnet gjennom lov om selvbestemt abort legalisert at kun de voksnes perspektiv og interesser skal legges til grunn i barnets første 18 leveuker, mens barnets egen rett til å leve, vokse og utvikle seg ikke får noen beskyttelse. Hvordan kan vi som er født tilta oss retten til å beslutte livsretten til ufødt liv?

Sannheten om at barnet fra unnfangelsen er et selvstendig individ med fullt menneskeverd og individuell livsrett, gjør at kampen for barnet i mors mage aldri vil stilne. Akershus KrF ønsker at grensen for selvbestemt abort ikke skal utvides videre, som en del partier har forslag om, men at den heller i første omgang kan reverseres til 12 uker. Vi vil også videreføre arbeidet for at mor, som kan ha kommet i en særdeles krevende situasjon med et uønsket svangerskap, må ivaretas og støttes av storsamfunnet på alle tenkelige måter for å gi henne styrke, mot og ressurser til å bære frem barnet og gi det god omsorg.

- 1 KrF vil
- 2 • Gjenopprette den økonomiske støtten til rådgivningstjeneste for gravide, som
- 3 f.eks. Amatheia
- 4 • Sikre økonomisk støtte til gravide i svangerskapet og etter fødselen i form av
- 5 foreldrepenger til alle, som delvis kan utbetales før fødsel.
- 6 • Sikre at den gravide ikke blir utsatt for abortpress fra omgivelsene.
- 7 • Sikre kvinnens rett til å fullføre et svangerskap når hun ønsker det, spesielt hvis
- 8 hun bærer på et foster med avvik.
- 9

10 4. Ja til generell bevæpning av norsk politi

11

12 Forslagsstiller: Akershus KrF

13

14 KrF mener at norsk politi skal være generelt bevæpnet for å bedre ivareta sin

15 samfunnsoppgave og beskytte innbyggerne.

16

17 Det skjer stadig situasjoner der politiet blir utsatt for meget krevende oppdrag.

18 Oppdrag kan i utgangspunktet virke alminnelige og ufarlige, som trafikksituasjoner

19 eller bistand ved syketransport. Likevel kan det uventede og farlige oppstå brått,

20 og tiden det tar for å finne frem til nedlåst våpen i politibilen kan i noen tilfeller

21 være fatal.

22

23 Tidligere var det en generell oppfatning at norsk politi ikke behøvde å være

24 bevæpnet til enhver tid. Argumentene har vært at nedlåste våpen i politibilene var

25 tilstrekkelig, og at generell bevæpning kunne eskalere situasjoner unødvendig.

26 Men trusselbildet har endret seg markant de senere år. Terrorhandlinger, flere og

27 kraftigere gjengoppgjør og et økende antall psykisk syke personer med

28 voldspotensial er en del av hverdagen politiet må håndtere stadig oftere.

29 I tillegg til å beskytte befolkningen, har polititjenestefolk selv rett til et forsvarlig

30 arbeidsmiljø. De skal kunne føle seg trygge på jobb.

31

32 Norsk politi og politiutdanning holder høy kvalitet. Politiets profesjonalitet,

33 bevissthet rundt samfunnsoppdraget, og deres opplæring i forebygging og

34 konflikthåndtering, gir et solid grunnlag for å vurdere risikoen for eskalering opp

35 mot de positive effektene av generell bevæpning.

36

1 Tidligere perioder med midlertidig bevæpning har vist at dette ikke har ført til økt
2 bruk av skytevåpen. Erfaringene viser at norsk politi kan håndtere bevæpning på
3 en forsvarlig måte.

4
5 KrF mener at vi ikke kan bekjempe en ny sikkerhetssituasjon med gårsdagens
6 løsninger. Trusselbildet er alvorlig, og vi må tilpasse oss realitetene. Derfor går KrF
7 inn for at norsk politi skal være generelt bevæpnet, slik at både innbyggerne og
8 polititjenestefolkene kan føle seg tryggere i en ny hverdag.

9 5. Omsorgslønn for foreldre med barn med 10 nedsatt funksjonsevne

11
12 Forslagsstiller: Buskerud KrF

13
14 Dersom et barn har nedsatt funksjonsevne har foreldrene rett til omsorgsdager
15 ved sykdom hos barnet fram til 12 år og etter søknad fram til 19 år. Etter fylte 19 år
16 finnes det ingen tilsvarende ordning eller løsning for foreldre som har barn med
17 nedsatt funksjonsevne boende hjemme.

18
19 De fleste med nedsatt funksjonsevne er imidlertid ikke modne til å flytte i egen
20 bolig når de er 19 år. Personer med utviklingshemning har manglende forutsetning
21 for å klare seg selv i det daglige og ved sykdom. De fleste blir derfor boende
22 hjemme i flere år. I mange tilfeller mangler også gode kommunale bomuligheter,
23 selv om det er kommunene som har ansvaret for alle over 19 år. Foreldrene må ved
24 sykdom ta seg fri fra jobb uten lønn, selv om foreldreansvaret formelt sett bare
25 gjelder til fylte 19 år.

26
27 Det må være mulig å finne en ordning hvor foreldrene kan være hjemme et visst
28 antall dager for å ta seg av et barn som har nedsatt funksjonsevne ved sykdom.
29 Det er økonomisk lønnsomt for kommunene, som ellers må sørge for en bemannet
30 omsorgsbolig, noe som koster langt mer.

31
32 Fylkesårsmøtet for Buskerud Kristelig Folkeparti oppfordrer Helse og
33 omsorgsdepartementet å se på forskjellige løsninger som gir foreldre like
34 rettigheter som da barna var under 19 år og bevilge penger slik at kommunene kan
35 gi god støtte også for denne sårbare gruppen. Vi trenger et samfunn som ser,
36 finner løsninger og gir støtte til de som trenger det mest.

1

2 6. Fornyet lederskap i en kritisk tid for global 3 helse

4

5 Forslagsstiller: Internasjonalt Utvalg

6

7 Den seneste tids utviklinger har skapt et nytt alvor over utsiktene for den globale
8 helsesituasjonen. Dramatiske bistandskutt fra USA og andre land har satt
9 vaksinasjonsprogrammer på pause, kuttet ut behandling av HIV/AIDS pasienter,
10 stengt fødeklinner og stanset livreddende humanitærhjelp. Konsekvensene, både
11 på kort og lang sikt, kan være livstruende for millioner av mennesker verden over.

12

13 Situasjonen krever at andre går foran, og Norge har alle forutsetninger for å ta et
14 større lederskap innenfor global helse – et lederskap som bør uttrykkes i form av
15 både økt finansiering og en diplomatisk pådriverrolle for å løse globale
16 helseutfordringer og styrke globale helsemekanismer. Koronapandemien viste
17 med all tydelighet hvordan helse er et globalt felles gode, og risikoen for nye
18 pandemier og sykdomsutbrudd øker når internasjonalt helsesamarbeid svekkes.
19 Økt investering i global helse er dermed ikke bare moralsk riktig – det er også i vår
20 egen interesse som et lite land i en sammenkoblet verden.

21

22 Deler av helsesektoren, for eksempel innenfor seksuell og reproduktiv helse og
23 rettigheter (SRHR), har over tid blitt politisert på en slik måte at livsviktige tiltak
24 har blitt bygget ned, og både mødre og barn i sårbare situasjoner står uten viktig
25 helsehjelp. USAs tilbaketrekning fra WHO og andre globale strukturer og
26 forskningsprogrammer har også satt hele den globale helseinfrastrukturen under
27 press.

28

29 Også i Norge er bistanden under press. Stadig flere formål konkurrerer om
30 bistandsmidlene, og andelen av bistandsbudsjettet i Norge som går til helse og
31 fattigdomsreduksjon har blitt stadig mindre det siste tiåret. Samtidig er
32 helsebistand kostnadseffektiv bistand som vi vet virker. Vaksinasjonsprogrammer
33 og den globale dugnaden mot HIV/AIDS epidemien er bare to eksempler på tiltak
34 som har reddet millioner av mennesker fra for tidlig død. En styrket og målrettet
35 prioritering av tiltak knyttet til global helse i bistandsbudsjettet vil være et viktig
36 bidrag til at bistandsbudsjettet brukes så effektivt og kunnskapsbasert som mulig.

1
2 Effektiv pandemiberedskap, koordinert kamp mot smittsomme sykdommer og
3 rettferdig fordeling av vaksiner og medisiner krever alle en fungerende
4 infrastruktur for globalt helsesamarbeid. Et slikt sjokk som det globale
5 helsesystemet nå opplever gir også en anledning for reform. Tilbaketrekning av
6 noen aktører gir en mulighet for at land i det globale sør i større grad blir
7 premissleverandører for det globale helsesamarbeid. Norge, som et land med stor
8 troverdighet og betydelige ressurser, bør støtte opp om en slik utvikling, og gå
9 foran som en sterk pådriver for at ingen utelates i det globale helsesamarbeidet.

10
11 KrF mener at Norge bør:

- 12 • Søke å ta en lederrolle innenfor det globale helsediplomatiet
- 13 • Markant øke nivået på bistanden til langsiktige tiltak knyttet til global helse,
14 med styrking av helsesystemer i lavinntektsland som et tydelig
15 satsningsområde
- 16 • Styrke bidraget til akutt nødhjelp og tiltak knyttet til områder som SRHR som
17 brått har mistet støtte
- 18 • Gjenopprette stillingen som global helseambassadør tilknyttet UD
- 19 • Arbeide for reform i den globale helseinfrastrukturen for å sikre mer rettferdig
20 fordeling av makt og ressurser, i tråd med anbefalingene fra Lusaka-agendaen
- 21 • Videreføre strategien for bekjempelse av ikke-smittsomme sykdommer globalt
22 med spesiell vekt på psykisk helse
- 23 • Jobbe globalt for å motarbeide antibiotikaresistens og redusere unødvendig
24 bruk av antibiotika

26 7. En skjerpet utenriks- og forsvarspolitik

27
28 Forslagsstiller: Internasjonalt utvalg

29
30 Som nedfelt i vårt program vil KrF føre en verdibasert utenrikspolitikk der fred og
31 sikkerhet, menneskerettigheter og demokrati står sentralt. Den nye
32 administrasjonen i USA har signalisert redusert støtte til Europas sikkerhet. Et
33 gjenkjennelig motiv bak slike utspill er å presse europeiske NATO-land til å styrke
34 sine bidrag til det felles NATO-forsvaret. Dette må NATOs europeiske pilar levere
35 på, herunder Norge. Samtidig må vi arbeide aktivt for å bevare den tryggheten
36 som ligger i transatlantisk forsvarssamarbeid. USA er verdens ledende
37 militærmakt med en avansert og langtrekkende slagkraft både for konvensjonelle

1 og kjernefysiske våpensystemer. I kraft av denne avskrekkingskapasitet og
2 forsvarsevne har USA kunnet gi en «sikkerhetsparaply» for alle medlemsstater i
3 transatlantiske forsvarsalliansen.

4
5 Globalt er vi vitne til et mer aggressivt Russland som samarbeider tettere med
6 det langt sterkere og autoritære Kina, samt med land som Nord-Korea og Iran.
7 Dette betyr at også Norge må ruste opp forsvarsevnen i takt med de nye
8 sikkerhetspolitiske utfordringene. KrF er et parti som tar internasjonal politikk på
9 alvor, fordi verdiene vi bygger på gjelder for alle mennesker. Vi tror det er
10 nødvendig med en tydeligere forsvars- og sikkerhetspolitikk for å bidra til en
11 verden som ikke baserer seg på den sterkestes rett, men med kjøreregler
12 som gjelder for alle.

13
14 KrF vil:

- 15 • at Norge kraftig øker sine forsvarsbudsjetter til over 3 prosent av BNP innen
16 2027 for å sikre et robust og moderne forsvar.
- 17 • ha et tettere samarbeid med NATO-allierte for å sikre kollektiv sikkerhet og
18 avskrekking mot mulige trusler. Dette gjelder ikke minst i Norden hvor Sverige
19 og Finland nå er blitt NATO-medlemmer.
- 20 • nedjustere basepolitikken. Norge har siden Den kalde krigen hatt en politikk
21 mot å tillate permanente utenlandske militærbaser på norsk jord i fredstid. For
22 forsvaret av Norge er det helt nødvendig med rask hjelp fra våre allierte. Det
23 økte trusselbilde tilsier derfor at denne begrensningen bør nedjusteres
- 24 • ha mer militær tilstedeværelse på Svalbard, innenfor Svalbardtraktatens
25 rammer. Også allierte styrker skal trene mer på Svalbard og i områdene rundt.
- 26 • fjerne 24-gradersgrensen, det vil si den selvpålagte begrensning på alliert
27 militær aktivitet øst for 24. lengdegrad, som går øst for Hammerfest.

30 8. Norge, oppretthold minst 1% av BNI i bistand!

31
32 Forslagsstiller: KrF Kvinner

33
34 Kutt i bistand bidrar til en enda mer urolig verden og det er med sjokk og vantro at
35 vi nå ser at USA har kutte bistanden med 82,4%. Dessverre har land som
36 Nederland, England og Italia også kuttet i bistanden. KrF mener derfor det er svært

1 viktig at Norge opprettholder vår bistand på minst 1% av BNI og ikke minstekravet
2 til FNs mål på 0,7%.

3
4 USA har stått for 29 prosent av verdens humanitære bistand, som utgjør 64
5 milliarder dollar. I 2023 ga Norge 1 prosent til bistand, som tilsvarte 58,6 milliarder
6 kroner. Norges bistand økte med 30 prosent fra året før, der økningen delvis
7 skyldes mer støtte til Ukraina. En oversikt over bistand fra OECD-land viser at
8 Norge er det eneste landet med mer enn 1 prosent av brutto nasjonalinntekt (BNI)
9 til bistand.

10
11 Vi er i en verden med stor uro og bistand er en viktig faktor for at flere kriser og
12 konflikter ikke eskalerer. KrF mener at vårt mål må være å opprettholde minst 1
13 prosent i bistand, i tillegg til støtten som går direkte til Ukraina og
14 klimakriseprosjekt. For å sette dette i et perspektiv ville en reduksjon med 0,3% av
15 dette beløpet i et land som Sudan bidratt til å gi befolkningen grunnleggende
16 helsehjelp i ett år.

17
18 Vi må ikke glemme bistand i kampen om opprustning av forsvar i Norge og i
19 verden.

20
21 Vi har allerede en verden som preges av krig og konflikter med mange mennesker i
22 nød i tillegg til at klimakrisen ikke lar være å ramme krigsutsatte områder.

23
24 Bistand er helt avgjørende for at menneskerettigheter opprettholdes. Kutt i
25 bistand innebærer at de mest grunnleggende menneskerettighetene som at barn
26 mister tilgang til mat, skolegang og helsetilbud og akutt humanitær støtte til
27 mennesker i nød, krig og naturkatastrofer uteblir. En slik politikk koster liv.
28 Opp til 12 millioner barn og deres familier rammes av det amerikanske
29 bistandskuttet når Redd Barna må legge ned programmer i 40 land.

30
31 Kvinner og jenters rettigheter er i stor fare – USA stod for 78% av all giverstøtte til
32 reproduktive helseprogrammer, inkludert prevensjon og seksualundervisning.
33 Lokale organisasjoner har mistet 42% av finansieringen sin. I Sørlige Afrika, hvor
34 50% av sivilsamfunnsstøtten kom fra USA, er Etiopia, Nigeria, Kenya og DR Kongo
35 hardest rammet.

1 USA har tidligere bidratt stort i kampen mot malaria, HIV/Aids og Tuberkulose,
2 sikret grunnleggende barnevaksinering som har reddet millioner av liv, nå er det
3 andre verdier som rår i det hvite hus. Det er dypt tragisk for de som rammes.
4 Geopolitisk er kutt i bistand uklokt. Bistand er ofte et verktøy for å bygge
5 relasjoner og innflytelse og kutt kan svekke USAs posisjon på den internasjonale
6 scenen, spesielt i regioner der andre aktører, som Kina, Russland eller
7 ytterliggående grupper er villige til å trå til med støtte og innflytelse.
8
9 «En rik nasjon som ikke kan bruke en krone av hver 100-lapp den tjener til å dele
10 med mennesker som mangler mat, medisiner og tak over hodet, er fattig på mer
11 enn penger.» – Sitat Gro Harlem Brundtland, 1996.»
12

13 9. Omvendt voldsalarm også for mindreårige

14
15 Forslagsstiller: KrF Kvinner

16
17 Kristelig Folkepartis landsmøte vil ta i bruk omvendt voldsalarm overfor
18 mindreårige som begår alvorlige lovbrudd.

19
20 Landsmøtet i Kristelig Folkeparti vil styrke samfunnets evne til å gripe tidligere inn
21 og gi tydeligere konsekvenser for unge gjengangere. I dag ser vi at svært unge –
22 også barn under 15 år – bærer kniver og skytevåpen. Flere blir involvert i grove
23 lovbrudd som ran, vold, trusler og drapsforsøk. Selv om dette gjelder en mindre
24 andel barn og unge, står de likevel bak en stor andel av lovbruddene i sin
25 aldersgruppe.

26
27 KrF mener dagens regelverk ikke er tilstrekkelig. Betinget bøtelegging for bæring av
28 kniv har liten preventiv effekt. Vi trenger sterkere og mer treffsikre virkemidler for
29 å bryte en farlig, kriminell utvikling – tidlig.

30
31 KrFs landsmøte står fortsatt fast ved at terskelen for bruk av tvangsmidler mot
32 barn og unge skal være høy. Samtidig må vi gi politiet verktøyene de trenger for å
33 beskytte samfunnet og forebygge alvorlig kriminalitet.

34
35 Landsmøtet i KrF vil derfor åpne for at politiet i særlige tilfeller kan ilegge omvendt
36 voldsalarm (kontaktforbud med elektronisk kontroll, jf. straffelovens § 57) overfor
37 mindreårige – som et alternativ til andre, mer inngripende tiltak.

1
2 Omvendt voldsalarm gjør det mulig å overvåke og begrense kontakt med konkrete
3 personer eller opphold i bestemte områder, og slik forhindre vold og annen
4 kriminalitet.

5
6 Kristelig Folkepartis landsmøte ber lovgiver om en lovendring – eller en nødvendig
7 presisering i dagens lovverk – som åpner for bruk av omvendt voldsalarm i
8 tilknytning til oppholdsforbud for unge mellom 15 og 18 år, og i særlige tilfeller også
9 for barn under 15 år.

10. Styrk bemanning i Sjøforsvaret

11
12
13 Forslagsstiller: Møre og Romsdal KrF

14
15 KrF er sterkt bekymra over bemanningssituasjonen i det norske sjøforsvar.
16 Marinen vil dei neste åra ha behov for over 1300 nye offiserar. Kombinasjonen av
17 eit generasjonsskifte og utviding av marinen gjer situasjonen kritisk. I tillegg til nye
18 fregattar og ubåtar skal det byggjast heile 28 standardiserte fartøy for marinen
19 dei neste ti åra. Forsvaret har ikkje kapasitet til å utdanne alle offiserane som
20 trengst for å operere desse fartøya.

21
22 Ifølgje Menon Economics-rapporten "Maritime karrierevegar" må rekrutteringa av
23 sjøfolk aukast, og fleire må halde fram med å arbeide på sjøen over lengre tid. Per
24 2023 var det registrert 20 000 norske sjøfolk, og totalt 43 000 personar med
25 maritime sertifikat tilgjengelege for arbeid i Noreg. Vel ein fjerdedel av desse er
26 over 60 år, og dei neste ti åra er det venta at om lag 9000 norske sjøfolk går i
27 land, anten for å bli pensjonistar eller for å ta anna arbeid.

28
29 Bemanningsbehovet i Sjøforsvaret overstig kapasiteten til Forsvaret sine
30 utdanningsinstitusjonar. Samtidig slit den sivile arbeidsmarknaden med mangel på
31 personell. Difor må det leggjast ein konkret plan for bemanning av den norske
32 flåten i ei krisesituasjon også utanfor forswarets egne utdanningar.

33
34 –Det er naudsynt med auka løyvingar til sivile utdanningsinstitusjonar for å skape
35 fleire studieplassar og for å møte bemanningsbehovet i ei framtidig maritim krise.
36 Utvikling av maritim teknologi må og vere ein del av denne satsinga.

1 KrF landsmøte meiner at Regjeringa og Stortinget må finansiere oppbygginga av
2 kompetanse og auka rekruttering gjennom eit tettare samarbeid mellom militær
3 og sivil utdanning. Dette vil styrke beredskapen og sikre at forsvarsløftet vert
4 oppfylt. Noreg må vere betre førebudd på ei mogleg krise, og det hastar.
5 Vi treng utdanna personell til Sjøforsvaret sin beredskapsplan.

6
7 Kapasiteten som noverande og framtidige sjøfolk representerer, er ei styrke, men
8 dette må ikkje gå ut over den sivile arbeidsmarknaden.

9 Å sikre Noreg si maritime totalberedskap krev målretta tiltak og reelle
10 investeringar i maritim beredskapskompetanse. KrF landsmøte meiner det hastar
11 med at maritim utdanning, forskning og rekruttering må styrkast.

11. KrF ynskjer eit krafttak mot mobbing og psykisk uhelse.

16 Forslagsstiller: Møre og Romsdal KrF

18 Meir enn 10 % av norske barn i skulen blir mobba kvart år ifølge elevundersøkinga,
19 og konsekvensane for både mobbeoffer og familiane deira er alvorlege. Ikkje berre
20 i den akutte fasen når mobbinga skjer, men også av psykiske seinskader i ettertid.
21 Mobbing kan bryte ned eit menneske totalt, og i verste fall vere direkte
22 medverkande til at nokon tek sitt eige liv. Når barn heilt ned i 12-årsalderen tek sitt
23 eige liv i desperasjon fordi dei ikkje får hjelp, må vi ta grep. Lærarar opplever at dei
24 ikkje har gode verktøy for å handtere og forebygge mobbing. Mobbeoffer og
25 foreldra deira opplever ofte at dei ikkje blir tatt på alvor. Mobbesaker blir ofte
26 henlagt og aktivitetsplikta i skulane blir ofte utsett i påvente av at ting skal ordne
27 seg. Oppi alt dette er det i mange kommunar ein skrikande mangel på psykologar
28 og lange ventetider for behandling.

30 Ein stor andel av unge uføre slit med psykiske plager, og mange av dei kan knytast
31 til seinskader etter mobbing. Dette påverkar også sjukefråveret i arbeidslivet. Det
32 trengs å ta grep for å styrke førebyggjande tiltak og sikre betre oppfølging av
33 mobbeoffer. Dette vil både betre og redde liv.

1 KrF vil:

- 2 • Utforme ein nasjonal handlingsplan mot mobbing
- 3 • KrF ønsker en større økonomisk støtte til dette viktige arbeidet arbeidet til
- 4 førebygging og oppfølgingstiltak, for mobbing og psykisk uhelse.
- 5 • Styrke ettervernet for mobbeoffer, og sikre oppfølging med psykolog.
- 6 • Sikre at lærarane får fleire verktøy til å kjempe imot mobbing. Lærarutdanninga
- 7 må inkludere handtering av mobbesaker.
- 8 • Styrke hjelpetelefonane og chattetenestane.
- 9 • Styrke BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og PPT
- 10 (Pedagogiskpsykologisk tjeneste)
- 11 • Vere pådrivar for å innføre «Emelyreformen» i norsk skule.
- 12 • Skjerpe lovverket og aktivitetsplikta. Opplæringslova må knytast opp imot
- 13 straffelova, og mobbing og mangel på tiltak vere eit sjølvstendig kriterium for
- 14 straffereaksjonar.

16 12. Aktiv livshjelp – et verdig alternativ til aktiv 17 dødshjelp

18
19 Forslagsstiller: Møre og Romsdal KrF

20
21 Fylkesårsmøtet Møre og Romsdal KrF mener at alle menneskeliv har en unik verdi,
22 uavhengig av alder, helse og funksjonsevne. I møte med alvorlig sykdom og lidelse
23 skal samfunnet svare med omsorg, lindring og kjærlighet – ikke dødshjelp. Aktivt å
24 ta liv, eller hjelpe andre til å ta sitt eget liv, strider mot grunnleggende etiske
25 prinsipper og menneskeverdet. I stedet må vi styrke og utvikle en helhetlig
26 livshjelp for de som opplever livet ekstremt krevende. Vi som samfunn må satse
27 mer på aktiv livshjelp og forebygging av selvmord. Vi må styrke palliativ
28 behandling, forbedre smertelindring, sikre helhetlig omsorg og gi støtte til
29 pårørende.

30
31 Nei til aktiv dødshjelp – Ja til aktiv livshjelp!

32 Aktiv dødshjelp utfordrer grunnleggende verdier om livets ukrenkelighet og åpner
33 for en glideskala der de mest sårbare i samfunnet opplever press til å avslutte sitt
34 eget liv. Erfaringer fra andre land viser at legalisering av dødshjelp fører til en
35 uthuling av vernet om menneskelivet og en svekkelse av tilliten mellom pasient og
36 helsevesen. I Nederland er nå 1 av 20 dødsfall et resultat av aktiv dødshjelp. Til og

1 med nyfødte barn er blitt utsatt for dødshjelp fordi de oppfyller fastsatte kriterier
2 for dette. Er dette selvbestemt?

3
4 Ungdommer med psykisk helseutfordringer er en vesentlig andel av de som
5 benytter seg av muligheten for selvbestemt dødshjelp i Nederland. Skal våre 14–15
6 åringer som sliter med sosial angst få tilbud om slike løsninger? Alle skal få
7 oppleve en avslutning på livet preget av verdighet og omsorg.

8
9 For å sikre et reelt alternativ til aktiv dødshjelp må det legges mer ressurser i
10 følgende områder:

- 11 • Økt satsing på smertelindring/palliativ behandling: Ingen skal måtte lide
12 unødig. Norge må investere i forskning og bedre tilgang til effektive
13 smertelindringsmetoder.
- 14 • Støtte til pårørende: Mange som nærmer seg livets slutt er avhengige av støtte
15 fra familie og venner. Vi må bedre ordningene for pårørende som ønsker å
16 være til stede i den siste tiden.
- 17 • Et helsevesen med ressurser, tid og kompetanse til å møte mennesker i livets
18 siste fase og deres familier på en verdig måte.
- 19 • Økt satsing på psykisk helse: Skolevegring, spisevegring og psykisk helse blant
20 ungdom er et økende problem som må tas på alvor.

21
22 Møre og Romsdal KrF vil arbeide for et samfunn der vi gir håp, omsorg og
23 verdighet – ikke press om å ikke være til bry. Vi avviser aktiv dødshjelp fordi
24 ethvert menneskeliv er verdifullt til siste åndedrag. Samtidig vil vi forsterke
25 innsatsen for aktiv livshjelp slik at alle får en verdig og god avslutning på livet. KrF
26 vil kjempe for at Stortinget og regjeringen vil satse på livshjelp fremfor dødshjelp
27 – fordi menneskeverdet alltid må komme først.

28 29 13. Samferdsel i Nordland er en viktig del av vår 30 forsvarsberedskap

31
32 Forslagsstiller: Nordland KrF

33
34 Med den geopolitiske situasjonen vi befinner oss i, er det nødvendig med store
35 forsvarsmessige investeringer. Norge skal bruke over 3% av BNP på forsvar
36 framover, og kommunikasjon og infrastruktur må inngå som en del av

1 forsvarsbudsjettet. Både havner, veier, jernbane og luftfart er en del av den totale
2 beredskapen.

3
4 Her har Nordland store muligheter, men det trenges store investeringer for at
5 Norge skal kunne ivareta sitt ansvar. Både vår nordlige geografiske beliggenhet og
6 avstanden til Østlandet og Sentral-Europa, gjør at vi trenger å være selvforsynt
7 sammen med Sverige og Finland.

8
9 Tilstrekkelig og fungerende materiell innen jernbane, luftfart, ferger og hurtigbåt er
10 en forutsetning for sikkerhet og logistikk.

11
12 Å utbedre Ofotbanen med dobbeltspor for å øke kapasitet, kan bli viktig for
13 Sverige og Finland ved distribusjon av NATO-materiell og andre forsyninger.

14
15 Nordlandsbanen må elektrifiseres og jernbanen i Narvik og Fauske må knyttes
16 sammen slik at forsyninger kan gå begge veier.

17
18 Veinettet i distriktet har store etterslep. Det er mange smale veier, strekninger
19 med svake veiskuldre og i kombinasjon med reduserte midler til ordinært
20 vedlikehold av både veibane, bruer og tunneller over år, har dette medført til at
21 fylket skriker etter mer midler på samferdsel.

22
23 Når vår forsvarsevne er på dagorden, må det også hensyntas hvordan store
24 mengder tungt materiell og forsyninger skal transporteres i henhold til Norges og
25 NATOs planer.

26 Dette er ikke vår infrastruktur godt nok dimensjonert for.

27
28 Beredskap er også bosetning og levende lokalsamfunn i nord, da må forsvaret
29 være seg sitt ansvar bevist og sørge for at mest mulig tilrettelegging skjer her i
30 nord. For en opprusting innen samferdsel vil komme godt med også i fredstid.

31
32 14. Riktig kapasitet på flyruter er viktig, det må
33 være kapasitet til pasientreiser.

34
35 Forslagsstiller: Nordland KrF

1 Å reise med fly når man må oppsøke spesialisthelsetjenesten, er ofte det eneste
2 reelle alternativet i Distrikts-Norge. Den store økningen i antall flypassasjerer har
3 imidlertid ikke gjort dette enkelt i enkelte regioner. For KrF er det viktig at både
4 pasienter og lokalbefolkning får plass på flyene.

5 For pasienten kan det i verste fall være kritisk å ikke kunne motta nødvendig
6 helsehjelp og følge oppsatt behandlingsløp. Ved mangel på behandling vil både
7 livskvalitet kunne bli kraftig redusert og den økonomiske belastningen kan bli
8 større.

9
10 Samtidig er det også til bekymring for helsetjenesten, som må benytte av sin
11 kapasitet til å flytte konsultasjonstimer og pasienter som ikke når frem, i en
12 allerede presset hverdag.

13 Dette er med andre ord ikke samfunnsøkonomisk bruk av ressurser, eller verdig for
14 den enkelte pasient som trenger behandling. Det skal være strømlinjeformet å
15 motta helsehjelp også i Nord-Norge.

16
17 Bakgrunnen for dette er at flere reiser med fly da enkelte regioner har blitt et mer
18 populært reisemål innen turisme. Prisen har på FOT-rutene har gått ned, for også
19 å ivareta reisebehovet til regionens innbyggere og næringslivet, og dermed bo- og
20 «drive» lyst. Det er dermed flere interesseaspekt som må hensyntas.

21
22 KrF mener:

- 23 • Kapasiteten på flyreiser må økes, slik at tilbudet kan ivareta behovet for reiser
24 generelt og pasientreiser spesielt, for regionens innbygger.
- 25 • Det må utredes differensiering av priser for fastboende, slik at prisene holdes
26 lave på FOT- rutene for å ivareta bo lyst og næringslivets behov.

15. Økt turisme, sesongarbeidere og beredskap

Forslagsstiller: Nordland KrF

Blålys beredskap må svare til faktisk «innbyggertall»

I deler av Nordland, som for eksempel Lofoten og Helgeland, ser vi nå en svært stor vekst i turisttilstrømningen, både sommer og vinter. Dette øker det reelle innbyggertallet i forhold til det folkeregistrerte innbyggertallet i regionene. Veksten gir økte muligheter for helårige arbeidsplasser innenfor næringen, noe som sikrer bosettingen. Veksten gir også en del utfordringer, for eksempel i forhold til beredskap både innenfor helse, brann og politi. I Lofoten har det vært flere store bussulykker, også med dødelig utfall. Lofoten har en av Nord-Norges største cruisehavner, hvor skip med opptil fem – seks tusen mennesker om bord, anløper. Turisttrafikken langs vei er mangedoblet på få år.

Tilstrømningen av turister og sesongarbeidere øker folketallet betydelig og dette gir økt press på beredskapen innenfor helse, brann og politi, uten at ressurstilgangen til disse etatene har økt. Sykehusene opplever økt press både i forhold til antall innleggelser, språk og merarbeid i forbindelse med utenlandske turister.

KrF ber regjeringen styrke blålys-beredskapen i områder med stor periodisk økt befolkning.

16. Førstelinjetjenesten for mottak av personer med alvorlig akutt psykisk sykdom og psykoser må styrkes.

Forslagsstiller Nordland KrF

Det er med bekymring man hører at antall personer med alvorlige psykiske lidelser og psykoser øker, og at kommunenes helsetilbud ikke er godt nok utrustet til å håndtere de sykeste av disse. Selv om det er en spesialisthelsetjeneste som gir selve behandlingstilbudet, er tiden fra hendelse oppstår til person får helsehjelp utfordrende blant de sykeste i denne gruppen.

Denne pasientgruppen kan være til fare både for seg selv, pårørende, helsepersonell og andre pasienter, mens personen venter på behandlingstilbud eller transport til denne. I fylker som f.eks. Nordland, hvor avstandene kan være store og der man i tillegg kan være avhengig av forhold for fly og ferger, vil det også kunne bli en del venting. I ytterste konsekvens må her båndlegge ressurser i politiet ved utagerende adferd.

De sykeste pasienter må få helsehjelp uten at dette medfører økt risiko for verken helsepersonell, pårørende, eller andre pasienter, gjennom tilrettelegging. Det betyr at kommunene må kartlegge sitt tilbud ved håndtering av de sykeste pasientene frem mot at disse får behandling.

KrF vil:

- Ha åpningstider og tilgjengelig fagpersonell også ut over virkedager.
- Prioritere finansiering av opprustning til egnede og sikre arealer i påvente av transport.
- Sørge for at ansatte i helsevesenet får tilstrekkelig kompetanse i møte med denne pasientgruppen.

17. Å løse miljøutfordringene er et verdispørsmål

Forslagsstiller: Oslo KrF

Miljøutfordringene kan ikke bare løses gjennom utslippsmål, handlingsplaner og teknologi. Det er i høyeste grad verdispørsmål. Norge trenger en miljøpolitikk forankret i forvalteransvaret og våre etiske forpliktelser for kommende generasjoner.

Vi trenger større og bredere mål for samfunnsutviklingen enn økonomisk vekst og materiell velstand. Økonomisk utvikling og vekst er ikke et mål i seg selv, men bør ses som et av flere virkemidler for gode liv og gode samfunn innenfor naturens tålegrenser. Derfor bør vi i større grad spørre oss selv: Vil vi ha mer eller vil vi ha det bedre?

KrF mener at tiår med manglende oppfyllelse av målsetninger innen klima og natur skyldes ensidig fokus på materielle behov og troen på materiell velstand som

1 betingelse for livskvalitet. Norge må ha et større perspektiv som handler om å
2 legge til rette for at mennesker kan leve gode liv i fellesskap med andre, der
3 menneskets verdighet og frihet ivaretas, og der verdier som livskvalitet og gode
4 fellesskap i familier og frivillige organisasjoner og aktive lokalsamfunn står sentralt.
5 Får vi til dette, kan vi leve i samspill med naturen samtidig som vi lever gode liv.
6 Når naturens tålegrenser utfordres etter tiår med vekst i materielt forbruk vil KrF
7 igjen løfte frem våre haugianske tradisjoner. Nøysomhet og nøkternhet må igjen bli
8 idealer for oss som enkeltmennesker og samfunn. Naturen har en egenverdi.
9 Miljøpolitikk handler ikke bare om å sikre vårt eget livsgrunnlag. Utfra
10 forvalteransvaret har naturen en verdi i seg selv, og dette forplikter oss.

11
12 Dette er likevel ikke mulig uten et tett samspill mellom myndigheter og bedrifter.
13 Derfor vil KrF legge til rette for et levende og innovativt næringsliv som utvikler nye
14 produkter og tjenester som bidrar til lavere utslipp, sirkulære løsninger og
15 bærekraft.

16
17 Å ta vare på naturen handler også om nestekjærlighet og om å dele rettferdig. Det
18 er derfor en naturlig målsetning over tid å redusere vårt økologiske fotavtrykk til et
19 bærekraftig og rettferdig. Norge må sammen med andre rike land ta større ansvar
20 for å bekjempe og forebygge fattigdom på grunn av klimaendringer og overforbruk
21 av naturressurser.

22 I en tid som preges av regionalisering, tollmurer og økende geopolitisk rivalisering
23 er det stort behov for å styrke globale samarbeidsfora. Miljøutfordringene krever
24 sterkere global forpliktelse og økt samarbeid. Å løse miljøutfordringene og sikre
25 livsgrunnlaget i ulike deler av verden er også avgjørende i et sikkerhetsperspektiv
26 for å forebygge krig, konflikter og flyktningestrømmer. KrF vil i et tøffere geopolitisk
27 klima holde frem vårt felles ansvar og det universelle menneskeverdet, samt
28 arbeide for å verne om FNs posisjon som global samarbeidsarena og å
29 opprettholde internasjonal oppmerksomhet om miljø og fattigdomsbekjempelse.

30
31 KrF vil:

- 32 • Følge opp Paris-avtalen og sikre at Norge kutter sine egne klimagassutslipp i
33 tråd med målet om å begrense og stabilisere den globale oppvarmingen til
34 1,5°C.
- 35 • Betydelig styrke Norfunds klimainvesteringsfond, og holde finansieringen
36 utenfor bistandsbudsjettet.
- 37 • At Norge utvikler rapportering av materialbruk som gjør det mulig å sette klare
38 nasjonale mål om et bærekraftig materielt fotavtrykk.

- At Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre, blant annet ved å innføre målrettede nasjonale støtteordninger for å stimulere til mer sirkulær økonomi.
- At hensynet til naturmangfold skal tillegges stor vekt i arealplanlegging og vurdering av infrastrukturprosjekter, konsesjoner, energi- og kraftutbygging og utbygging av hyttefelt.
- At strømstøtteordningen utformes slik at den stimulerer til sparing.
- Innføre mål om arealnøytralitet med grenser for naturtap og mål om restaurering og pålegge krav om at alle kommuner innfører naturbudsjetter for å oppfylle dette målet.
- Se på hvordan Klimabudsjettet kan utvikles og brukes for å nå mål om utslippskutt og bevaring av natur

18. Retten til sjukepengar med omsorg for sjukt barn må kunne følgje barnet og ikkje foreldra

Forslagsstiller: Rogaland KrF

Alle born skal ha ein god start på livet. Også barn som har foreldre i vidaregåande utdanningsløp.

I staden for at foreldre har rett på sjukepengar for å vera heime med sjukt barn – som jo i praksis vil sei at ei ung mor i vidaregåande utdanning fell utanfor – kan retten snuast til at barn har rett til å ha omsorgsperson hjå seg når det er sjukt, også om det skulle innebera at det var annan omsorgsperson enn forelder. Då kan omsorgspersonen – kanskje ein besteforelder – bli frikjøpt i staden for at ei ung mor droppar ut av vidaregåande utdanning.

Problemstillinga kan være relevant for fleire sårbare familiar. Til dømes der både mor og far er tenåringar i utdanning, eller er ei vaksen åleinemor som prøver å ta utdanning for å kunne forsørge seg og barnet. Barns sjukdom kan lett føre til at fråværgrensa blir overskriden og at nokon gjer opp utdanninga si.

KrF har programfesta at vi vil leggje til rette for at alle born og unge får ein best mogleg oppvekst med like moglegheiter til å utvikle seg, fordi det er den beste

1 investeringa vi kan gjere i eit samfunnsperspektiv. Det er viktig at fellesskapet tek
2 ansvar for at alle born vert sett og får like moglegheiter.

3

4 Rogaland Kristeleg Folkeparti vil at retten til sjukepengar med omsorg for sjukt
5 barn må kunne følgje barnet og ikkje foreldra, ved særlig behov. Barn skal ha rett til
6 å ha omsorgsperson hjå seg når det er sjukt, også om det inneber at det er annan
7 omsorgsperson enn foreldrerer, som då kan få rett på sjukepengar for å ivareta
8 barnet.

9

19. Nedbygging av norsk matproduksjon gir ikke bedre beredskap

Forslagsstiller: Rogaland KrF

KrF vil sikre et landbruk over hele landet. Det handler om beredskap, matsikkerhet og klok forvaltning av naturressursene våre. Geopolitisk uro bør minne oss om at vi fremover må produsere mer av vår egen mat – og ikke basere enda mer av forbruket vårt på import. Beredskap bygges over tid, og forutsigbare rammevilkår for bøndene er avgjørende for at vi skal ha matproduksjon også i krisetid.

Tollvernet er en bærebjelke som må ligge fast. KrF står fast på at et sterkt tollvern er avgjørende for å opprettholde produksjon og levende lokalsamfunn i hele landet. Et svekket tollvern er det motsatte vi trenger hvis målet er økt matproduksjon og selvforsyningsgrad.

Vi vil heller ikke nå disse målene dersom vi avskaffer de årlige jordbruksforhandlingene, hvor bøndene sikres en hånd på rattet i utformingen av landbrukspolitikken. Bøndene må sikres forutsigbarhet for investeringer, gode inntektsmuligheter og gode velferdsordninger.

KrF vil:

- Sikre et velfungerende importvern.
- Hegne om de samvirkebaserte markedsordningene og de årlige jordbruksforhandlingene.
- Tette inntektsgapet mellom bønder og andre grupper innen 2027.
- Videreføre kanaliseringspolitikken for å legge til rette for kornproduksjon der det er best egnet for dette. Vi må samtidig jobbe for et mer treffsikkert tilskuddssystem som helt eller delvis kan erstatte dagens soneinndeling.

20. Styrket rettsikkerhet for konvertitter

Forslagsstiller: Rogaland KrF

1 I mange land risikerer konvertitter forfølgelse, fengsling eller dødsstraff på grunn
2 av sin tro. Derfor er det avgjørende at Norge sikrer konvertitter som søker asyl en
3 grundig og rettferdig behandling i det norske asylsystemet.

4
5 Høyesterett slo i 2012 fast at en homofil asylsøker skulle få medhold i sin
6 asylsøknad, dersom frykten for forfølgelse var sentral for hans valg om ikke å leve
7 åpent i tråd med sin legning.

8
9 I 2012 ga regjeringen en instruks som sikret beskyttelse for homofile asylsøkere
10 med en begrunnet frykt for forfølgelse. Høyesterett har senere konkludert med at
11 en utvidelse av denne «årsaksmetoden» til også å gjelde konverteringssaker krever
12 en politisk beslutning.

13
14 KrF mener en tilsvarende instruks må gis for konvertitter. Det er på høy tid at
15 asylsøkere som vil måtte opptre diskret i hjemlandet på grunn av frykt for
16 forfølgelse ikke får avslag. Dette er også i tråd med EUs asylpakt, som fastslår at
17 asylsøkere ikke kan forventes å endre sin atferd, overbevisning eller identitet for å
18 unngå forfølgelse i hjemlandet.

19
20 KrF mener det er urovekkende at kirke-Norge har trukket seg fra høynivå-møtene
21 med forvaltningen. Toneangivende menigheter i Norge med høy religionsfaglig
22 kompetanse erfarer at konvertitter som har blitt viktige ledere i menigheten ikke
23 en gang blir ansett som kristne av UNE. Dette understreket behovet for økt
24 kompetanse om tro i forvaltningen, som blant annet Norsk organisasjon for
25 asylsøkere (NOAS) har fremhevet tidligere. Vurderingene i utlendingsforvaltningen
26 må bedre reflektere asylsøkeres faktiske situasjon ved hjemreise.

27
28 Kirke Norge har i over 10 år etterlyst en metodikk som vurderer spor av tro. En slik
29 metodikk må være etterprøvbare, og basert på religionsfaglig kompetanse.

30
31 KrF krever:

- 32 • At det gis en instruks til utlendingsforvaltningen som sikrer likebehandling i
33 saker om forfølgelse på grunnlag av religion og seksuell orientering. Instruksens
34 må sikre at asylsøkere som vil opptre diskret i hjemlandet på grunn av frykt for
35 alvorlige konsekvenser, ikke får avslag, men kommer inn under lovkravet om
36 «velbegrunnet frykt for forfølgelse».
- 37 • At det etableres en etterprøvbare og transparent metodikk som vurderer spor
38 av tro. Denne må utarbeides i samarbeid med kirkens religionsfaglige

kompetanse og baseres på religionsvitenskapelige modeller a la Ninian Smarts religionsteori, j.fr «ressursdokument for kristne menigheter i Norge»

- At alle saksbehandlere i UDI og UNE gis grundig opplæring i konvertering, trosidentitet, religiøs forfølgelse og konsekvensene dette medfører, samt bruken av kriteriene for å vurdere spor av tro.
- Det bør etableres en ressursgruppe av erfarne prester/pastorer med religionsfaglig kompetanse som gir råd om hvilke spor av tro konvertitten har gitt innsyn i under nemndsmøtet. Konvertittens menighet sin vurdering skal fortsatt gis stor vekt.
- At troverdighet i tidligere asylsaker kun trekkes inn i sluttvurderingen av konvertittvurderingen dersom det er begrenset mengde med spor av ny tro.
- At møtene mellom kirken, UNE og UDI gjenopptas, og det utarbeides en forpliktende hensikt for møtene. Justisministeren skal holdes orientert, for å sikre at lovendringene etterfølges.

21. Seniorer viktig arbeidskraftreserve for Norge

Forslagsstiller: Seniorutvalget

Seniorer med arbeidslyst og god helse er en viktig arbeidskraftreserve. Det må legges til rette for at disse kan stå lenger i arbeid. Rammebetingelsene må virke mer mobiliserende på arbeidskraftreserven blant de eldre. Dagens regelverk gjør det mindre attraktivt for pensjonister med offentlig tjenestepensjon å arbeide på steder med offentlig pensjonsordning. Mange velger derfor avslutte arbeidsforholdet og eventuelt ta seg arbeide i privat sektor. Da det i offentlig sektor framover vil bli krevende å få gjennomført oppgavene med riktig kompetanse, bør regelverk og økonomiske betingelser i sektoren gjennomgås og utformes slik at flere seniorer oppmuntres til å fortsatt bidra med sine arbeidskraftsressurser i offentlig sektor.

Det blir viktig å legge til rette slik at eldre kan stå i jobb lenger og at det er mer attraktivt for dem. I lang tid har vi i Norge visst at antall pensjonister vil øke markant i årene som kommer. Pensjonsreformen legger opp til at seniorer med god helse og arbeidslyst skal kunne jobbe til de er 75 år. Undersøkelse som KLP har gjort, viser at kun 1 av 10 ansatte ser for seg å jobbe utover 67 år. Kun 14 prosent av arbeidsgivere sier seg helt enig i at det er en fordel at folk jobber utover 67 år. Dessuten er 86 prosent av de som har gått av med pensjon fornøyd

1 med det valget de har tatt. Å levere gode offentlige tjenester vil være en stor
2 utfordring i tiden som kommer med store behov for tjenester, stramme budsjetter
3 og redusert arbeidskraft. Vi trenger økt oppmerksomhet på eldre som ressurser
4 og at mange kan stå lengre i arbeid. De vil være en viktig og nødvendig ressurs i
5 årene som kommer. I KLP-undersøkelsen fremgår det at kun 31 prosent av
6 arbeidsgivere i kommune- og helse Norge har en strategi for hvordan de skal
7 beholde seniorer i arbeidslivet.

8
9 Nå haster det! Denne gruppen trengs mer en noen gang i arbeidslivet. Det må
10 legges til rette med økonomisk og arbeidsmessig ordninger som motiverer
11 seniorer til å ville stå lenger i arbeid.

12 Seniorer i arbeidslivet må settes på dagsorden i all offentlig virksomhet!

15 22. Økt turisme skaper farlige trafikkforhold

16
17 Forslagsstiller: Troms KrF

18
19 KrF ser med bekymring på utviklingen med uerfarne sjåførere som forårsaker farlige
20 situasjoner og utrygghet for andre trafikanter på vinterveier.

21
22 Det har tidligere år vært tilfeller med utforkjøringer og uaktsom kjøring, men denne
23 vinteren har det vært en markant økning. Økningen bekreftes av et utall
24 øyevitneskildringer, videoer og utrykninger fra politiet.

25
26 Vinterveiene i landet, og spesielt i Nord-Norge, er kjent for å være utfordrende og
27 man forventer at trafikanter viser aktsomhet og har kjøreferdigheter som sikrer
28 trygg ferdsel i trafikken. Snødekket vei og glatt føre ser ut til å være en stor og
29 uventet overraskelse for bilister som i mange tilfeller ser snø for første gang.
30 Den første kjøreturen på vinterveier setter ofte andre trafikanter i fare. I sin tid
31 gjorde utenlandske vogntog med sommerdekk på vinterføre det nødvendig med
32 en lovendring.

33
34 KrF er bestemt på at utviklingen ikke kan fortsette, og ønsker nå tiltak for å sikre at
35 utenlandske bilister i Norge har nødvendige ferdigheter for å kjøre vinterstid.
36 I Norge er glattkjørings- og mørkekjøringskurs obligatorisk i førerkortopplæringen
37 for bil. Denne grunnleggende opplæringen etter norsk standard må gjøres
38 obligatorisk også for sjåførere med utenlandsk statsborgerskap.

23. Styrk Tollvesenet for et tryggere Norge

Forslagsstiller: Østfold KrF / David Hansen

Tolletaten er den første forsvarslinjen mot grensekryssende kriminalitet og ulovlig import. KrF ønsker en nasjonal plan for styrking av Tollvesenet for å sikre tryggheten til norske borgere.

Tolletaten sikrer at lover og regler for grensekryssende vareførsel etterleves. Uten et sterkt Tollvesen risikerer vi at norsk næringsliv utkonkurreres av useriøse aktører, at farlige varer slipper inn i landet, og at internasjonale kriminelle nettverk får fotfeste. De spiller en avgjørende rolle i totalberedskapen og forebygging av kriminalitet.

I 2022 var det over 48,7 millioner flypassasjerer, 4,8 millioner busspassasjerer, 2,4 millioner togpassasjerer og 42,6 millioner personer i personbiler som krysset grensene. Norge har en kystlinje på over 100 000 km, den nest lengste i verden, og dertil mange havner som krever overvåking. Det finnes hele 623 havner i Norge som følger den internasjonale sikkerhetsstandarden for skip og havneanlegg (ISPS), men kun 600 tollere i arbeid i hele etaten, noe som i seg selv illustrerer behovet for økt bemanning og styrking av analytiske og digitale kapasiteter.

Norges Tollvesen har fått internasjonal oppmerksomhet for sin kamp mot organisert kriminalitet og smugling. Store beslag har synliggjort hvordan norske tollere står på frontlinjen i kampen mot en "kokain-tsunami" som rammer Europa. Med begrensede ressurser og utstyr, har norske tollere gjort rekordmange beslag av narkotika, inkludert over to tonn kokain i Oslo i fjor. Samtidig som vi kan glede oss over evnen til å gjøre disse beslagene, må vi erkjenne at dette bare viser toppen av isfjellet for den ulovlige innførsels- og transittaktiviteten som Norge utsettes for. Derfor må vi styrke Tollvesenet for å kunne møte slike utfordringer enda mer effektivt og resolutt.

Norge skal ikke bli et brohode for narkotika og andre smuglervarer til Norden og Europa. Vi må kjenne vårt ansvar for en av verdens mest omfattende kystlinjer og vår del av et nordisk og europeisk fellesskap som trenger solid grensevern.

1 Store beslag og økt grensekryssende aktivitet fra kriminelle nettverk synliggjør de
2 hybride truslene Norge står overfor. Menneskesmugling, handel med ulovlige
3 våpen og narkotika, samt helseskadelige og forfalskede varer inngår i et samvirke
4 mellom kriminelle og fremmede statsmakters ønske om å teste vår
5 motstandskraft og forsvarsevne.

6
7 KrF ønsker en nasjonal plan for styrking av Tollvesenet med vekt på følgende tiltak
8 og en økonomisk ramme på 2 milliarder kroner fram mot 2030:

- 9
- 10 • Økt bemanning og ressurser: Gradvis styrking av antallet operative tollere fra
11 dagens 600 til et betydelig høyere antall som bedre står i forhold til alt vi har å
12 forsvare og forvalte. Denne opptrappingen inkluderer investering i mer
13 effektive verktøy som båter, droner, skannere og hunder, samt flere
14 kontrollhaller og digital overvåkning og analyse.
 - 15 • Utvikling og forbedring av digitale kapasiteter: Effektiv og målrettet tollkontroll
16 gjennom forbedring av digitale systemer. Dette inkluderer oppgradering av IT-
17 infrastruktur og bruk av avanserte analyseverktøy og KI-kapabiliteter for å
18 kunne identifisere og stoppe ulovlige varer raskere og mer presist.
 - 19 • Forbedring av hjemler: Betydelig forbedring og styrking av hjemler for
20 tollkontroll. Dette innebærer å gi tollere de nødvendige juridiske fullmaktene og
21 opplæringen de trenger for å kunne utføre sine oppgaver effektivt og lovlig.
22 Eksempler på slike hjemler inkluderer utvidede fullmakter til å gjennomføre
23 kontroller av persontrafikk, beslaglegge varer som bryter med importregler, og
24 samarbeide med andre etater i kriminalitetsforebyggende arbeid.
25 Allmennpreventive hensyn og hensynet til effektivitet i ressursutnyttelsen av
26 begrensede offentlige midler gjør også at tollere bør kunne agere med
27 begrenset politimyndighet i flere situasjoner som typisk avdekkes under
28 tolltjenestens normaloppdrag.
 - 29 • Samarbeid med andre etater for felles situasjonsforståelse og koordinert
30 innsats: Styrket samarbeid med regelverkseiere som Arbeidstilsynet,
31 Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA), Direktoratet for
32 medisinske produkter, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB),
33 Fiskeridirektoratet, Helsedirektoratet, Mattilsynet, Miljødirektoratet, Nav,
34 Politiet, Utenrikstjenesten, og Skatteetaten. Dette vil sikre en helhetlig
35 tilnærming til grensekontroll og kriminalitetsforebygging.
 - 36 • Forebygging av kriminalitet: Økt satsing på forebygging av narkotikasmugling,
37 våpenbruk, og organisert kriminalitet. Dette inkluderer kontroll av strategiske

1 varer som kan tjene til styrking av fiendtlig eller på annen måte truende
2 kapasitet på fremmed hold.

- 3 • Miljøvern og produktsikkerhet: Kontroll av eksempelvis plastavfall og produkter
4 med uriktig innhold. Dette innebærer å sikre at avfall som eksporteres ut fra
5 Norge, og andre produkter som importeres til Norge, ikke inneholder skadelige
6 stoffer som kan påvirke miljøet og folkehelsen negativt. Sikring av norsk fauna
7 mot fremmede dyr- og plantearter for å beskytte miljøet og folkehelsen.

8
9
10 Tolletaten er avgjørende for Norges sikkerhet, økonomi og miljø. En styrking av
11 Tollvesenet vil bidra til å opprettholde lov og orden, beskytte norsk næringsliv, og
12 sikre tryggere grenser for Norge og våre nordiske og europeiske naboer.

15 24. Økonomien må gjennom en real «Hestekur».

16 Forslagsstiller: KrFU

17
18 Politikere gir penger ut som aldri før, samtidig som at folk og bedrifter ikke opplever å få
19 bedre tjenester. Offentlig sektor eser ut, budsjettene sprekker og de permanente
20 utgiftspostene på statsbudsjettet vokser seg stadig større. Selv om statsbudsjettet aldri
21 har vært større, så er denne penge-galoppen ikke nok til å løse de utfordringene Norge
22 står ovenfor. Vi trenger en reform som kan ta tak i de grunnleggende problemene.

23
24 Statsbudsjettet går 460 milliarder i [underskudd](#) om en trekker fra Oljepenger.

25
26 Handlingsregelen var en gang en restriktiv finanspolitisk regel, men i takt med fondet så
27 har den «godkjente» offentlige pengebruken økt. Nå må vi møte realitetene på lik linje
28 med andre rike vestlige land som har måttet innføre mange finanspolitiske regler. Norge
29 har mye større statsbudsjett enn Sverige og Danmark, selv om de er mange flere og gir
30 bedre offentlige tjenester. Det er regelrett sløsing med våre felles midler.

31
32 Pengene forsvinner til dyre samferdselsprosjekt der [budsjettsprekk er normalen](#), til en
33 offentlig sektor som eser ut, og stod for [9 av 10 nye jobber](#) kvartalsvis i 2024, samt til å
34 øke de permanente utgiftene til pensjon og trygd. Vi trenger å sette ned en kommisjon
35 som kan gi retning for en nøktern pengepolitikk, og en effektiv stat.

36
37 KrF vil reformere den økonomiske politikken slik at tjenestene til familier og
38 lokalsamfunn blir bedre, og uten å sløse bort midlene som skal komme framtidige
39 generasjoner til gode. Det handler ikke om å rasere ned tjenester, masseoppsigelse og

1 motorsag som vi ser i USA. Vi vil derimot ta ansvar i en urolig tid basert på tunge
2 fagpolitiske råd.

3
4 Tillitsreformen, ABE-reformen og alle tidligere norske forsøk på å ta tak i problemene har
5 ikke fungert. «Lindbeck-kommisjonen» derimot snudde opp-ned på økonomien når
6 Sverige var i en finansiell krise på 90- tallet. De 113 forslagene, der omtrent halvparten
7 ble innført, gav strukturelle endringer som tok tak i røttene bak problemet. Det viser at en
8 kommisjon kombinert med politisk vilje kan føre til en reell omskifting. Vi trenger vår
9 egen «Hestekur» for norsk økonomi.

10
11 KrF vil:

- 12 • Nedsette en kommisjon som skal fremme reformforslag for å forbedre norsk
13 økonomisk politikk, på samme måte som Lindbeck-kommisjonen gjorde for Sverige.

15 25. Religiøse minoriteter skal leve trygt i Norge!

16
17 Forslagsstiller: KrFU

18
19 Vi lever i en tid hvor våre grunnleggende frihetsverdier er under sterkere press, både
20 internasjonalt, men også her i Norge. I takt med en ny geopolitisk situasjon og krigen i
21 Midtøsten som splitter hele den vestlige verden har våre verdier blitt satt på prøve.
22 Dessverre [sier jøder i Norge](#) at de ikke tørr å fortelle hvem de er i frykt for hets i lys av
23 krigen i Gaza. Vi vet at antisemittisme er økende i hele Europa, og økningen er størst
24 blant de unge.

25
26 En undersøkelse fra [HL-senteret](#) i 2022 viser at fordommer mot jøder er mer utbredt i
27 den muslimske befolkningen enn i resten av befolkningen, og en undersøkelse utført
28 av [NRK](#) blant norske jøder i fjor. Her svarte 69 prosent at de hadde hatt ubehagelige
29 opplevelser knyttet til sin jødiske identitet etter Hamas' terrorangrep og den påfølgende
30 krigen. Av disse svarte 63 prosent at det var noen med muslimsk bakgrunn som sto bak
31 hetsen.

32
33 I regjeringens handlingsplan mot antisemittisme nevnes ikke muslimers negative
34 holdninger mot jøder med ett ord. Det virker som regjeringen prøver å glatte over de
35 faktiske forholdene. Den beste medisinen mot polariseringen er å løfte krevende
36 debatter ut av skyttergravene og inn i samfunnsdebatten. Det er viktig for å nyansere de
37 faktiske forholdene.

38
39 Og nei, alle muslimer driver ikke med antisemittisme. Faktisk gjelder det de aller
40 færreste. Men de få som driver med dette skal det være null toleranse for, og de bør

1 møtes med mer treffsikre tiltak for å få bukt med dette. Derfor er det viktig at Norge
2 innfører to tiltak som skal styrke beskyttelsen mot religiøse minoriteter i Norge

3
4 Vi vil ha en nasjonal liste over hatpredikanter som legitimerer jødehets som skal nektes
5 innreise, etter modell fra Danmark. Det vil sende tydelig signal om at det er de kristne
6 vestlige verdiene som skal ligge til grunn i Norge, hvor alle er like mye verdt og hvor alle
7 religioner kan leve side om side med hverandre. Det er også et tiltak i de aller fleste
8 muslimers sin interesse.

9
10 I tillegg vil vi at alle som skal få innvilget statsborgerskap må bestå en test om norsk
11 kultur og verdier. Det er viktig for at alle skal være innforstått med hvilke holdninger og
12 verdier som ligger til grunn for å være en del av det norske samfunnet, hvor ulike
13 religioner skal leve side om side med hverandre.

14
15 KrF vil:

- 16 • Innføre en nasjonal liste over hatpredikanter som legitimerer jødehets skal nektes
17 innreise, etter modell fra Danmark.
- 18 • For å få innvilget statsborgerskap må bestå en test som bekrefter at du er innforstått
19 med hva ytringsfrihet og religionsfrihet betyr i Norge.

21 26. Avvikling av helseforetaksmodellen for en 22 pasientsentrert helsetjeneste

23
24 Forslagsstiller: KrFU

25
26 Helseforetaksmodellen, innført i 2002, har ført til en styringsstruktur i
27 spesialisthelsetjenesten som prioriterer økonomisk gevinst fremfor pasientenes behov
28 og kvaliteten på helsetjenestene. Dette har resultert i økt byråkrati, redusert
29 pasienttilfredshet og en svekkelse av det offentlige helsevesenets kjerneverdier. KrF
30 mener derfor at det er på høy tid å avvikle helseforetaksmodellen til fordel for en mer
31 pasientsentrert og demokratisk styringsstruktur.

32
33 Helseforetaksmodellen ble implementert med mål om å effektivisere sykehusdriften
34 gjennom prinsipper hentet fra næringslivet, kjent som markedsimitasjon eller
35 kvasikapitalisme. Dette har ført til at sykehusene opererer som om de er i konkurranse
36 med hverandre, til tross for at de i realiteten er offentlige institusjoner med et felles
37 samfunnsoppdrag. Konsekvensene har vært en fragmentering av helsetjenestene, hvor
38 sykehusene ofte prioriterer egen budsjettbalanse fremfor samarbeid og helhetlig
39 pasientbehandling.

1
2 Modellen har medført en betydelig vekst i administrasjon og kontrollmekanismer, noe
3 som har økt de administrative kostnadene uten tilsvarende forbedring i
4 pasientbehandlingen. Dette byråkratiske laget har også bidratt til et dårligere
5 ytringsklima blant helsepersonell, hvor kritiske innspill ofte blir sett på som en trussel
6 mot sykehusets omdømme.

7
8 Under helseforetaksmodellen har det vært en merkbar reduksjon i antall sengeplasser,
9 spesielt innen psykisk helsevern, hvor antallet døgnplasser er mer enn halvert siden
10 modellens innføring. Dette har ført til lengre ventetider og redusert tilgang til nødvendige
11 helsetjenester for mange pasienter.

12
13 I tillegg har modellen ført til økt sentralisering av helsetjenestene, noe som har svekket
14 tilbudet i distriktene og gjort det vanskeligere for pasienter i rurale områder å få tilgang til
15 spesialisthelsetjenester. Dette strider mot prinsippet om likeverdig tilgang til
16 helsetjenester uavhengig av bosted.

17
18 KrF mener at helseforetaksmodellen ikke ivaretar pasientenes beste og at den bør
19 erstattes med en styringsmodell som setter pasientenes behov i sentrum.

20
21 KrF ønsker en modell hvor:

- 22 • Sykehusene er selvstendige enheter med egen ledelse, eid av staten og direkte
23 finansiert. Dette vil sikre at sykehusene kan fokusere på pasientbehandling fremfor
24 økonomisk gevinst.
- 25 • Det etableres koordinerende regionale ledd, enten direkte underlagt staten eller
26 valgt regionalt, for å sikre samarbeid og helhetlig planlegging av helsetjenestene.
- 27 • Regnskapsmodellen med krav til overskudd forkastes, og sykehusene underlegges
28 ordinært forvaltningsregnskap med rammefinansiering som hovedprinsipp. Dette vil
29 redusere behovet for omfattende kontrollmekanismer og byråkrati.
- 30 • Stortinget bør vedta en årlig rullerende nasjonal sykehus- og helseplan, inkludert
31 investeringsprogram og årlige rammer for driftsbudsjett og mindre investeringer til
32 hvert enkelt sykehus. Dette sikrer demokratisk kontroll og prioritering basert på
33 helsefaglige behov fremfor økonomiske insentiver.

Bygge på verdier - skape verdier

www.krf.no